

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Klinika adiktologie
1. LF UK a VFN v Praze

VFN PRAHA
VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ
NEMOCNICE

Úrazy spojené s užíváním návykových látek a jejich vliv na rehabilitační proces

Pracoviště:

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Klinika rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze

Zuzana Rodová, M.Sc.

Bc. Michaela Haunerová

Mgr. Lenka Freislebenová

MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D.

Dedikace : Příspěvek na konferenci je napsán v rámci Specifického vysokoškolského výzkumu č. 260632.

Úvod do problematiky

Problematika na pomezí 2 oborů – ergoterapie x adiktologie

Důsledky: zvýšené riziko vzniku autonehod, pádů, násilí...

V rámci rehabilitace mohou vznikat u takových pacientů specifické výzvy pro multidisciplinární tým

Abstinenční příznaky
Příznaky závislosti
Projevy a důsledky užívání

Projevy závislosti mohou negativně ovlivňovat somatické, psychosociální i kognitivní funkce a tím zpomalovat rehabilitační proces (Basu et al., 2017).

Přehled problematiky

- Návykové látky:
  - Za rok 2022 bylo hlášeno až 14-15 tis. hospitalizací pro úrazy pod vlivem návykových látek, přičemž až v 98% bývá příčinou alkohol (Chomynová et al., 2023).
  - Další časté – konopné látky, opioidy
- Projevy intoxikace alkoholem (Růžička, 2019; Seidl, 2008; Sovinová, 2003):
  - Poruchy exekutivních a kognitivních funkcí
  - Nervosvalové dyskoordinace
  - Trupová ataxie
  - Poruchy řeči
  - Behaviorální změny

Přehled problematiky

- Nejčastější úrazy: (Sovinová, 2003; Kruckow et al., 2023)
  - Fraktury
  - Subluxace, luxace
  - Kraniocerebrální traumata (KCT)
  - Spinální úrazy
- Cíle rehabilitace:
  - Zlomeniny: uvolnění otoku, úprava svalových dysbalancí, zvýšení rozsahu pohybu, funkční zapojení končetiny do ADL (Radomski a Latham, 2013)
  - KCT, spinální pacienti: rozdíl zaměření dle sekundárních změn, výše léze
- Práce s adiktologickými pacienty vyžaduje využití různých ergoterapeutických přístupů (Krivošíková, 2011; Jelínková, Krivošíková a Šajtarová, 2009)

Použité metody

Cíl bakalářské práce

- Zmapovat a popsat nejčastější úrazy, které vznikají pod vlivem návykových látek, zjistit jejich vliv na průběh i úspěšnost rehabilitačního procesu a poukázat na specifika spolupráce s tímto typem pacientů.

Metody získávání a zpracování dat

- Metoda semistrukturovaného rozhovoru a jejich následná analýza po sestavených oblastech.

Kritéria výběru respondentů

- odborná způsobilost k výkonu povolání ergoterapeuta,
- zkušenosti s pacienty, kterým se stal jakýkoliv traumatologický úraz v důsledku vlivu návykové látky a tato spolupráce se odehrávala v posledním roce pro nejaktuálnější sběr dat,
- zkušenost jak s ambulantními tak s ergoterapií na lůžkovém oddělení s touto skupinou,
- a dobrovolný zájem účastnit se výzkumu současně se souhlasem pořízení nahrávky

Témata rozhovorů (viz Příloha č.2)

- Obecné otázky
- Pacienti po úrazech spojených s užíváním návykových látek
- Průběh rehabilitace
- Spolupráce v multidisciplinárním týmu
- Výsledky a dlouhodobé sledování rehabilitace

Výsledky

- 4 respondentky:

	respondentka č.1	respondentka č.2	respondentka č.3	respondentka č.4
délka praxe	2 roky	24 let	4,5 roku	2 roky
typ zařízení	zdravotnické	zdravotnické	sociální	zdravotnické
nejčastější typ úrazu u adiktologických pacientů	polytraumata ortopedická neurologická	polytraumata neurologická – kraniotraumata	spinální	neurologická – kraniotraumata

Tabulka 4 - Přehled respondentek

- 1. Pacienti po úrazech spojených s užíváním návykových látek
  - uzavřenost, emoční labilita, odmítání spolupráce
- 2. Průběh rehabilitace
  - setkání s abstinenčními příznaky a příznaky závislosti
- 3. Spolupráce v multidisciplinárním týmu
  - absence adiktologa
- 5. Výsledky a dlouhodobé sledování rehabilitace
  - popírání a zamlčení informací, absence na terapiích...

Diskuze, závěry BP

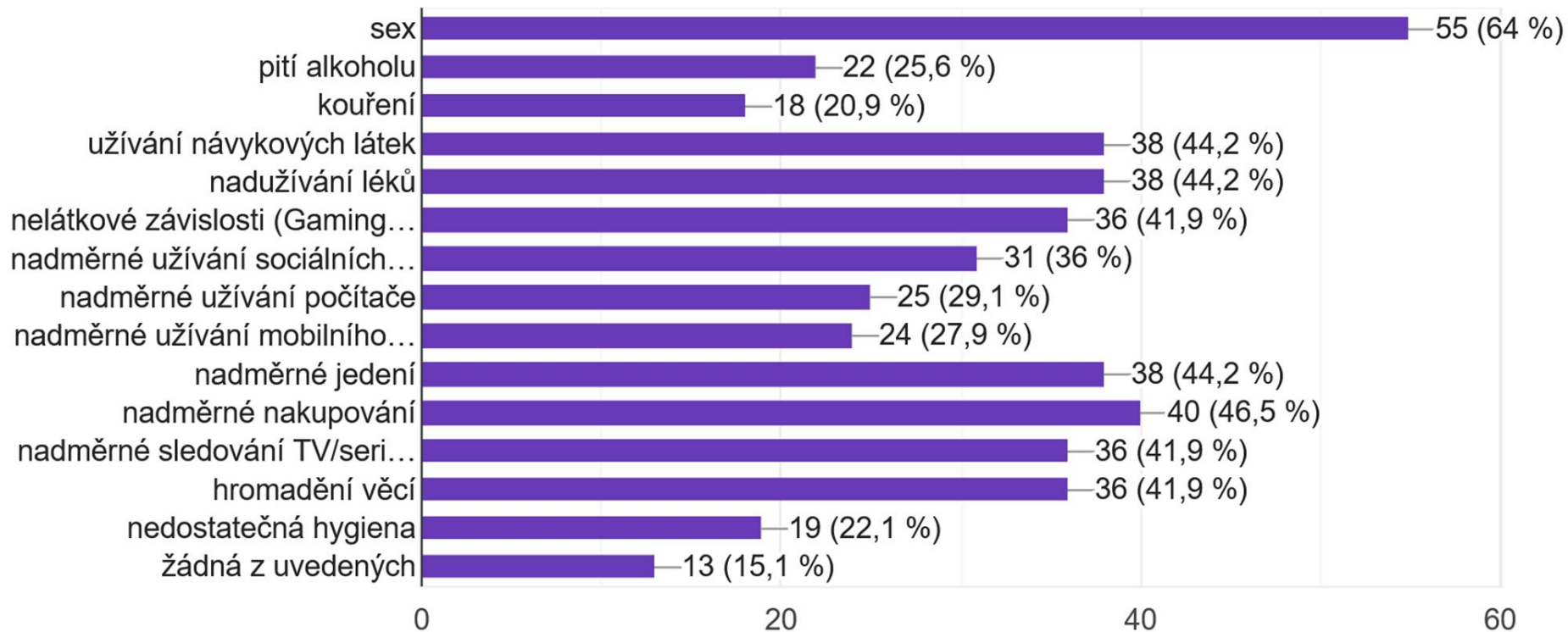
- Chybějící literatura
- Změna metody zpracování dat
  - Kazuistická práce
  - Vhodnější metodou by mohla být kombinace zúčastněného pozorování a rozhovorů
- Omezení praktické části:
  - Počet respondentek
  - Poměr typů zařízení
  - Nerozlišení rozdílů mezi chronicky a jednorázově užívajícími pacienty
- Závěr
  - Největší výzvou bývá uzavřenost, emocionální výkyvy, psychosyndromy
  - Zásadní multioborová spolupráce a spolupráce s rodinou
  - Setkávání s abstinenčními příznaky a příznaky závislosti

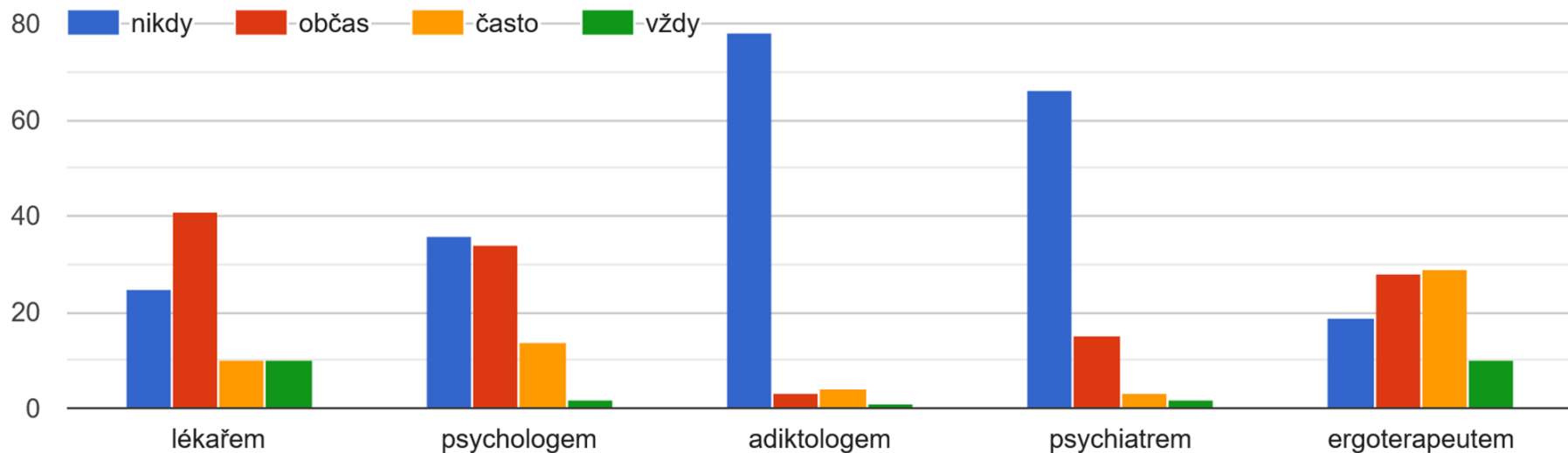
Dotazníkové šetření

- **Temná stránka zaměstnávání (Dark side occupations) z pohledu českých ergoterapeutů**
- 84 vyplněných online dotazníků

- Zamyslete se nad Vámi jako ergoterapeutem. Jakým aktivitám se s klienty přímo nebo nepřímo vyhýbáte (anebo o jakých aktivitách s nimi nemluvíte)?

- Konzultujete temné aktivity Vašeho pacienta s někým?

Věci k zamyšlení

- Vzdělání nelékařských profesí o závislostech
- Ergoterapeuti v psychiatrických nemocnicích
- Dotyk v rámci terapie
- Adiktolog v interprofesních týmech (aspoň konziliárně)
- Ergoterapeut ve zdravotnictví a v sociálním systému

Pokud budete
shánět
ergoterapeuta

www.ergoterapie.cz
web@ergoterapie.cz

ZDROJE

- BASU, Debasish et al., 2017. Initial treatment dropout in patients with substance use disorders attending a tertiary care de-addiction centre in north India. *Indian Journal of Medical Research* [online]. 146(8), 77-84 [cit. 2023-0]. ISSN 0971-5916. Dostupné z: doi:10.4103/ijmr.IJMR_1309_15
- HAUNEROVÁ, Michaela. *Ergoterapie u pacientů po úrazech spojených s užíváním návykových látek. [Occupational therapy for patients with injuries associated with use of addictive substances]. Praha, 2023. 69 s., 2 přílohy. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika rehabilitačního lékařství. Vedoucí závěrečné práce Bc. Zuzana Rodová, M.Sc.*
- CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Šouhrnná zpráva o závislostech v České republice 2022* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky., 2023 [cit. 2023-04-24]. ISBN 978-80-7440-311-8. 57 Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/souhrnná-zpráva-ozavislostech-v-ceske-republice-2022/>
- JELÍNKOVÁ, Jana, Mária KRIVOŠÍKOVÁ a Ludmila ŠAJTAROVÁ, 2009. *Ergoterapie*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-583-7.
- KRIVOŠÍKOVÁ, Mária. *Úvod do ergoterapie*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2699-1.
- KRUCKOW, Sofie et al., 2023. Associations between alcohol intake and hospital contacts due to alcohol and unintentional injuries in 71,025 Danish adolescents – a prospective cohort study. *EClinicalMedicine* [online]. 64 [cit. 2023-06-24]. ISSN 25895370. Dostupné z: doi:10.1016/j.eclinm.2023.102187
- RADOMSKI, Mary V. a Catherine A. Trombly LATHAM, 2013. *Occupational therapy for physical dysfunction /*. 7. LWW. ISBN 978-1-4511-2746-1.
- RŮŽIČKA, Evžen et al., 2019. *Neurologie. 2*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton. ISBN 978-807-5536-815.
- SEIDL, Zdeněk. *Neurologie pro nelékařské zdravotnické obory*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2733-2.
- SOVINOVÁ, Hana, 2002. *Alkohol a úrazy*. Praha: Centrum zdraví. ISBN 80-7071-206-6.
- TÉTRAUULT, M. a F. COURTOIS, 2014. Use of psychoactive substances in persons with spinal cord injury: A literature review. *Annals of Physical and Rehabilitation Medicine* [online]. 57(9- 10), 684-695 [cit. 2023-03-07]. ISSN 18770657. Dostupné z: doi:10.1016/j.rehab.2014.10.002

**Děkuji za
pozornost!**

zuzana.rodova@lf1.cuni.cz